

K R A T E R M O N D

Ander werk van Sara Eelen

Het nodige breken (gedichten, 2022, Debutantenprijs van de Maatschappij der
Nederlandse Letterkunde)

Sara Eelen

K R A T E R M O N D

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2025

De auteur ontving voor dit boek een werkbeurs van Literatuur Vlaanderen.

Copyright © 2025 Sara Eelen

Voor overname kunt u zich wenden tot Em. Querido's Uitgeverij BV,
Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

Omslag Tim Bisschop
Omslagbeeld Sara Eelen
Typografie Steven van der Gaauw
Foto auteur Margot Delaet

ISBN 978 90 214 8893 6 / NUR 306

www.querido.nl
www.saraeelen.com

*At the center of
All my sorrows
I have felt a presence
That was not mine alone.*

Susan Griffin

*Can I show landscape as the protagonist of an adventure in which humans
are only one kind of participant?*

Anna Lowenhaupt Tsing – *The Mushroom at the End of the World*

INHOUD

<i>Anomalie [I]</i>	9
Alles heeft een naam	11
Glassnijder	13
Wachten op de vossen	14
Alles heeft een verborgen naam	16
Een man met aarde in zijn hand	17
Termietenheuvelzwart	18
Sepia	20
Dikdik	21
Sporen zoeken	22
Alles heeft een gestolen naam	23
Moedergesteente	25
Kratermond [I]	27
Kratermond [II]	28
Slik	29
Lastdier	30
Laat alles hier aarden	31
Als de bomen verdwijnen, komen de muggen	32
Winterbedding	34
Stakenfase	35
Saharazand	36
Lotushouding	37
Wij wonen waar de graffiti van de treinen wordt gewassen	38
Rollercoaster	39
Het waterbekken	41

Kind noch kraai 51

Duiker	53
Tahlequah	54
Doopvontschelp	55
El Niño	56
Kometenstaart	57
Het Donkere Rift	58
Jongetje	60

Alles heeft een lichaam 61

Maanziekte	63
Bloedgras	64
Verdonkeremanen	65
Icarusblauw	66
Raadsel van voortvluchtigheid	67
Tussen hoogvlakten	68
Waxinelicht	69
Jouw grond	71
Siljeta Series	72

<i>Anomalie [11]</i>	74
----------------------	----

Aantekeningen	77
---------------	----

Anomalie [1]

Het kraken van gesteente, nu je hier bent
en de massa opstapelt, een geplunderde maar nieuwe berg ontstaat.

Reisfoto's tonen gletsjertanden, zweetvlekken, zonneslag
verbodsborden net naast de klif. Wij poseren
hand op heup, symmetrie door de jaren heen
verzamel ik kreten uit de droge rivierbedding
de galm.

Het kraken van gesteente, nu we hier zijn
en de onderwerping fysiek uit onze voeten wordt gehouwen.

We zochten niet naar voetafdrukken
liever wetmatigheden die wegleidden van onszelf
hoe de havik neerdaalt
in dezelfde spiraal als de nautiluschelp.
We zoeken de navel, het doorgeknipte koord.

Het kraken in onze slaap, nu het landschap vraagt om schemer
droom ik van zoutvlakten, kleine grote jagers boven duinen
een visioen als tongloze kikkers.

De foto's snijden uitzonderingen
gebieden die we onaangeraakt lieten
uit schaamte. Geen aanwijzing
dat wij het waren, op deze uitkijkpost
hoor je niet hoe het brongesteente onder hoge druk
vol water, zand en chemicaliën wordt gepompt
kleine explosies tot gevolg.

Ik dacht nooit eerder over dit ongeschonden lichaam als anomalie
nooit eerder over de explosie als parasiet.

Alles heeft een naam

GLASSNIJDER

Je adem als wind door het trilveen
nu ben je nog kwetsbaar, nog nimf.

Urenlang zul je je vleugels uitrollen
en dan schiet je weg, de hoogte in.

Wat niet zichtbaar was in de vlucht, maar wel toen je landde
het zachte donshaar op je borst

het patroon van vlekken
langs je lenden, in je ogen, de blik van piloten.

Ik observeer je aan de rand. Wie van ons het dier
het stilstaand water, stukgebeten glas?

Straks verlies ik je weer, mijn zanddraak

de bosrand in, hooiland
waar ik niet kan gaan en jij niet zult blijven.

Bijt je vast in mijn hals, span mijn trillende bovenlip.
We vliegen in tandem langs een krimpend meer.

WACHTEN OP DE VOSSEN

*Het landschap draagt vele namen, maar niets beklift, niets blijft
omdat het landschap alweer verandert
uitgekleed in windstreken, seizoenen, laaghangende wolken nu.*

Sta je daar weer bij het raam
te wachten op de vossen.
Ze komen niet, ze slapen nog

niet in holen, maar op de onderste takken van een dichtbegroeide boom.
Die boom daar, kijk maar, je kunt ze net niet zien.

Je bent het veld in gelopen
hebt de melktanden opgeraapt toen de moer niet keek.

Drie jongen, zeg je, deze herfst gaan ze jagen
dit landschap doorwroeten als heuvel, dal, straks steenweg

lichamen langs de vluchtstrook
schimmen van een wildernis, zo lok je me in bed.

Onze lakens de kleur van woestijnzand
de muggen in dreigende formaties voor het raam.

Binnen slapen de vossen zonder vacht.

*Uren later nog steeds wakker
we weten niet waar de roep vandaan komt
de hele nacht lang een lied doormidden gescheurd.*

ALLES HEEFT EEN VERBORGEN NAAM

Een man roept mijn naam. Het is een man die wel vaker mijn naam roept.

Ik kijk door de struiken, licht verschoven voeten, het kan
dat ik iets kwijt ben, iets wat langzaam als een moeder vouwen toont

iets wat jij gladstrijkt, zonder handen of gezicht, als een moeder
wonden helend met wat speeksel, een handoplegging
het bedekken van jeugdige bloed.

Het kan dat jij de man bent, ooit de man zult worden.
Je zult mijn naam herhalen tot ik weet wat ik kwijt was.

Er lag een dier op het tuinpad.
Ik wil dat je de naam van het dier onthoudt.

Er kropen mieren over mijn schenen
onbewust elkaar in een cirkel achterna.

Het zal hun dood worden, ik heb het vaker gezien.

De man roept opnieuw mijn naam, ik zeg dat ik zal komen
met gesloten ogen, een laatste keer tastend in de aarde

naar vooralsnog naamloze soortgenoten.